

Notă de argumentare

a respingerii demersului senatului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, pentru susținerea tezei de doctor în științe ale educației a dlui BADARNE Belal cu tema „The valorization of music in the educational process in primary education/ Valorificarea muzicii în procesul educațional din învățământul primar”

În urma examinării tezei de doctor în științe ale educației a dlui BADARNE Belal în cadrul ședinței Comisiei de experți în științe ale educației și psihologie a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, au fost constatate mai multe neajunsuri a tezei de doctorat, inclusiv preluări nejustificate, după cum urmează:

1. **Tema tezei** este reflectată parțial în conținutul lucrării, accentul se deplasează vizibil de la dimensiunea curriculară la una atitudinală, concentrată asupra percepțiilor cadrelor didactice. Muzica devine astfel un pretext pentru analiza atitudinilor, în detrimentul unei demonstrații reale privind valoarea pedagogică și didactică a integrării. Modelul pedagogic MPIM este menționat, dar nu este descris suficient de riguros, iar justificarea sa se bazează exclusiv pe contextul educațional din Israel, fără raportare la sistemul de învățământ din Republica Moldova. Această omisiune afectează relevanța temei pentru susținerea în fața unei comisii naționale.
2. **Capitolul teoretic** tratează concepte precum integrarea curriculară (multidisciplinaritate, transdisciplinaritate etc.), efectele muzicii asupra învățării, precum și exemple de corelare muzică-discipline (matematică, religie, limbă). Totuși, prezentarea este fragmentară, iar analiza conceptuală nu este integrată într-un demers care să conducă logic spre formularea problemei de cercetare. Se remarcă lipsa unei tranziții clare de la fundamentul teoretic la ipotezele cercetării și construcția modelului propus. Capitolul dat pare, mai degrabă, o compilație teoretică generală, fără legături bine definite cu cercetarea efectivă. Analiza conceptuală nu este legată explicit de problema științifică formulată ulterior. Nu se face o tranziție clară între analiza stadiului și definirea ipotezei sau construcția modelului MPIM etc.
3. **Bibliografia** este cantitativ extinsă, incluzând autori relevanți (Bresler, Krashen, Gagim), dar calitativ deficitară din punct de vedere al actualității. Majoritatea surselor sunt datate (anii 1980–2005), lipsesc lucrări recente (post-2015), iar bibliografia nu valorifică baze de date internaționale de tip deschis (open-access), sau baze de date Scopus, Web of Science sau ERICPlus. Lipsa unei actualizări cu rezultate științifice recente duce la preluarea unor modele depășite sau slab adaptate contextului educațional contemporan. Aspectele legate de neuroeducație, digitalizare, competențe transversale și învățare incluzivă nu sunt abordate. Prin urmare punctul (1) din ipoteză - *identificarea și aplicarea reperelor teoretice* - este susținut pe o bază documentară învechită. Lipsa de actualitate a bibliografiei poate duce la preluarea unor modele depășite sau slab adaptate contextului educațional contemporan (ex: școala digitală, incluziune, competențe transversale). Deși autorul introduce în bibliografie o listă cu lucrările proprii, acestea nu sunt citate în text, ceea ce contravine normelor de etică academică și afectează transparența contribuțiilor personale. În plus, sunt inserate linkuri brute (ex: sursele 107–112), fără respectarea standardului bibliografic ISO 690:2022.
4. Din punct de vedere **metodologic**, autorul afirmă că a implementat modelul MPIM (The Pedagogical Model of Music Integration into the Teaching Of Other Disciplines) în două școli din Israel, însă lipsesc documente oficiale care să ateste implementarea.
5. În privința **implementării/ valorificării/ testării rezultatelor obținute** (inovativă, utilă, corectă, cu deschideri spre cercetări ulterioare). Prelucrarea statistică a datelor este

incompletă, uneori incorectă, și adesea plasată dezorganizat în text. Sunt prezentate tabele fără interpretare, iar datele detaliate lipsesc din anexă. Analiza statistică nu este justificată metodologic (nu sunt menționate teste de normalitate, nu sunt raportate mărimi ale efectului, nu se discută limitele eșantionului). Lipsa tabelelor de sinteză și a descrierilor interpretative pentru fiecare rezultat reduce considerabil nivelul de procesare analitico-sintetică al lucrării. De aceea, interpretarea datelor este superficială, lipsesc valorile testelor post-hoc (post-hoc Tukey tests), testele de normalitate și mărimile efectului. Unele tabele (ex. tabelul 3.12, p. 122–124) sunt foarte voluminoase (peste 3 pagini), ocupă spațiu în text și ar trebui relocate în anexă. Titlurile tabelelor sunt neconforme: de exemplu, se afirmă utilizarea testului ANOVA, însă se prezintă rezultate ale testului t pentru eșantioane independente, ceea ce reprezintă o eroare conceptuală gravă, plus la toate testul t ca probă statistică este incorect utilizat, și nu sunt prezentate realizarea condițiilor pentru aplicarea riguroasă a testului ANOVA (datele din fiecare grup (sau erorile reziduale) trebuie să urmeze o distribuție normală, Variantele populare ale grupurilor comparate trebuie să fie egale sau foarte apropiate, variabila dependentă trebuie să fie pe o scară continuă (interval sau raport) etc.), în lucrare remarcându-se necesitatea utilizării statisticii neparametrice. Încă o carență metodologică este că disproporția dintre numărul participanților cu și fără experiență muzicală (6 vs. 34) afectează validitatea testului t. Interpretarea la tabelele statistice este sumară, iar analiza corelațiilor (ex. p. 126–128) este lipsită de conținut pedagogic real. De asemenea, corelațiile sunt prezentate fără integrare teoretică sau discuție critică asupra valorilor.

6. **Limba tezei** în limba engleză este greoi, abundă în greșeli gramaticale (Forma „Bibliographies” este incorectă în contextul unei teze redactate în limba engleză. Forma corectă este „Bibliography” – la singular), cu multe fraze traduse mot-à-mot din română, ceea ce afectează claritatea și stilul academic. Redactarea lucrării în limba engleză conține numeroase exprimări deficitare din punct de vedere stilistic și sintactic, care afectează claritatea și rigoarea discursului științific, se face abundență de multe exprimări pleonastice. Unele fraze-cheie din obiective sau concluzii (ex. „music integration model” (MPIM), will make, as opposed...” p.100) folosesc timpul viitor în mod incorect pentru o intervenție deja aplicată. Adnotarea în limba română conține greșeli de traducere, greșeli gramaticale.
7. În **Concluzii generale și recomandări** sunt reflectate mai multe greșeli, apare o confuzie terminologică gravă: „*interdisciplinarity, multidisciplinary, interdisciplinary, transdisciplinary*” – termeni repetați și utilizați fără delimitări conceptuale. Două dintre termeni sunt repetați (interdisciplinaritatea apare de două ori), iar între toți acești termeni există diferențe conceptuale majore în pedagogie, care aici sunt ignorate complet. *Această suprapunere sugerează o utilizare necritică și confuză a terminologiei.* Această abordare indică o înțelegere superficială a integrării curriculare. La fel, teza include o frază neadecvată pentru concluzii științifice, formulată astfel: „*Education must focus on the formation of attitudes, taste, character and lifestyle focused on the entire human condition*” (p. 89 și 138). Această exprimare este idealistă și generală, fără legătură cu subiectul investigat empiric, și nu poate fi considerată o concluzie derivată din cercetare. Similar, formulări precum „dominante psihologice” nu sunt explicate teoretic, nici măsurate prin instrumente psihologice validate, deși sunt prezentate drept rezultate conceptuale ale lucrării. *Trimitere se face doar la două din cele patru anexe prezentate în lucrare.*
8. Ce ține de **Semnificația teoretică a cercetării** (p. 5): în încercare de a crea un demers inter-pluri -trasndisciplinar autorul declară semnificația teoretică a cercetării nuanțând dominantele psihologice „*The theoretical significance of the research: lies in establishing the phenomenon of capitalizing on music in primary education in terms of psychological and pedagogical dominants, arguing the program of capitalizing on music as an object of integration in primary cycle disciplines in a curricular context through principles, factors and pedagogical conditions* / **Semnificația teoretică a cercetării:** rezidă în stabilirea fenomenului de valorificare a muzicii

în învățământul primar sub aspectul dominantelor psihologice și pedagogice, argumentarea programului de valorificare a muzicii ca obiect de integrare în disciplinele ciclului primar în context curricular prin principii, factori și condiții pedagogice”. Într-un context de cercetare riguroasă, „dominantele psihologice” ar trebui: fie să fie definite conceptual (cu trimitere la literatură de specialitate recentă), să fie măsurate prin instrumente psihologice riguroase. Literatura de ultima oră face referire la dominante psihologice din perspectiva neuroștiințelor, acesta aspect nu este valorificat deloc în lucrare, dar acest lucru nu este unul principal cu privire la aspectele elucidate în lucrare, însă face obiectul unui demers mai riguros odată ce dominantele psihologice apar în prim plan ca fiind o semnificație teoretică, acest lucru obligă autorul lucrării spre un demers științific mai riguros din această perspectivă.

9. Deși teza este completă din punct de vedere formal și are o structură recognoscibilă, **prezentarea generală** suferă din cauza exprimării confuze și dezordinii interne în secțiunile analitice. Claritatea academică este afectată de stilul retoric și de lipsa unei exprimări riguroase, mai ales în limba engleză. Ordonarea logică a ideilor este neuniformă, iar coerența între părți este fragilă.
10. **Analiza detaliată a conținutului lucrării** relevă multiple carențe conceptuale, metodologice, bibliografice și stilistice care afectează coerența și validitatea științifică a cercetării. Lipsa ancorării în contextul educațional din Republica Moldova, utilizarea insuficientă a surselor științifice recente, tratarea superficială a datelor statistice și exprimarea greoaie, în special în limba engleză, limitează considerabil valoarea lucrării sub aspect aplicativ și teoretic. Pentru ca teza să corespundă exigențelor unei cercetări doctorale, sunt necesare revizuri substanțiale privind fundamentarea conceptuală, actualizarea bibliografiei, consolidarea metodologiei și îmbunătățirea calității exprimării academice.